

Státní oblastní archiv v Plzni - Státní okresní archiv Rokycany

**Místní národní výbor Osek
(1938) 1945 – 1990**

Inventář

EL NAD č.: 144

AP č.: 197

Mgr. Markéta Švecová

Rokycany 2007

Obsah

ÚVOD

I. Vývoj původce fondu	4
II. Vývoj a dějiny fondu	23
III. Archivní charakteristika fondu	26
IV. . Stručný rozbor obsahu fondu	27
V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky	27

PŘÍLOHY

Př. č. 1 Seznam použitých pramenů a literatury	29
Př. č. 2 Seznam použitých zkratek	30

INVENTÁRNÍ SEZNAM

A. Knihy	32
B. Spisový materiál	35
C. Ostatní materiál	40

ÚVOD

I. Vývoj původce fondu

a) Všeobecný vývoj národních výborů a jejich kompetencí na území ČSR

Národní výbory se staly základem organizace veřejné správy podle ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18 Úředního věstníku čs. ze dne 4. 12. 1944, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění. Na území Československé republiky, osvobozeném od nepřítele, se zřizovaly místní, okresní a zemské národní výbory.

Vznik národních výborů byl součástí tzv. Košického vládního programu, z něhož vycházela i pozdější legislativa. Jednou z prvních legislativních norem bylo Vládní nařízení č. 4 ze dne 5. 5. 1945 Sb., o volbě a pravomocí národních výborů. Dnem ustavení místního národního výboru zaniká obecní (městské) zastupitelstvo. Čl. (8) stanovil, že počet členů místního národního výboru je stejný jako počet členů obecního (městského) zastupitelstva.

Místní národní výbory se ustavovaly v obcích jako prozatímní orgány veřejné správy ve všech jejích oborech. Jejich postavení a pravomoc upravovalo vládní nařízení č. 4/1945 Sb., z 5. 5. 1945, o volbě a pravomoci národních výborů, a vládní nařízení č. 44/1945 Sb., ze 7. 8. 1945, kterým se mění vládní nařízení č. 4/1945 Sb. Národní výbory byly definovány jako orgány zastupitelské a orgány veřejné správy, které v obvodu své působnosti spravují všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem. Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě, přičemž byla uplatněna podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. Stanovení vnitřní organizace a způsobů, jakým mají národní výbory vykonávat svou působnost, bylo v pravomoci ministra vnitra.

Místní národní výbor se ustavil v každé obci a dnem jeho ustavení zaniklo obecní zastupitelstvo. Obecní úřad se stal úřadem místního národního výboru a prováděl veškerá jeho rozhodnutí a opatření. V obcích s většinou státně nespolehlivého obyvatelstva byly dočasně jmenovány místní správní komise, které měly stejnou pravomoc jako místní národní výbory. Místní národní výbory, které byly vytvořeny ihned po osvobození, se při své činnosti řídily směrnicemi ministerstva vnitra č. 6/1945 Ú. 1. z 19. 5. 1945. Místní národní výbor zvolil na ustavující schůzi ze svého středu radu MNV, ze členů rady pak předsedu a náměstky (jejich počet byl stejný jako počet náměstků podle obecního zřízení). Podle potřeby mohl být zvolen tajemník, který se účastnil schůzí pléna i rady, neměl však hlasovací právo. Na základě ustanovení o obecním zřízení se volily předepsané, popřípadě i jiné komise – bezpečnostní, zásobovací, rolnická, sociální, zdravotnická, hospodářská, osvětová, školská, finanční, bytová, stavební apod. V čele komisí stáli referenti, zpravidla členové rady. K udržování veřejné bezpečnosti a pro zajištění pořádku a výkonu své moci

mohl místní národní výbor zřizovat ozbrojený bezpečnostní sbor.

Původní složení místního národního výboru bylo výsledkem politického vlivu v obci, během roku 1945 bylo změněno podle paritního zastoupení politických stran. Podle vládního nařízení č. 120/1946 Sb., z 27. 5. 1946, o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do Ústavodárného Národního shromáždění, přizpůsobilo se složení místního národního výboru výsledkům těchto voleb. Místní národní výbor převzal pravomoc, kterou mělo podle dosavadních předpisů obecní (městské) zastupitelstvo, obecní (městská) rada a starosta obce (města). Na základě systemizačního plánu, schváleného ministerstvem vnitra, mohl místní národní výbor zaměstnávat obecní zaměstnance. Návrh na systemizaci úřednických, zřízeneckých a zaměstnaneckých míst podávalo plénum místního národního výboru a schvaloval jej zemský národní výbor.

Místní národní výbory realizovaly své pravomoci prostřednictvím plenárních schůzí a svých složek. Počet členů pléna i jednotlivých složek místního národního výboru se rozlišoval podle velikosti obce. Rada MNV byla volena z řad členů MNV. Tvořili ji předseda MNV, náměstek (náměstci) a ostatní členové rady MNV. V obcích nad 1 000 obyvatel byly zřizovány referáty, v jejichž čele stáli členové rady MNV (referenti). V menších obcích mohly být referáty zřízeny na základě usnesení plenární schůze MNV. Počet referátů neměl přesahovat polovinu počtu členů rady. Jako své poradní a pomocné orgány zřizovala plenární schůze MNV podle potřeby komise MNV, jejichž působnost se vztahovala na celou obec. Zvláštní postavení měla obecní finanční komise, která musela být zřízena v každé obci, roku 1947 byly zřizovány mimořádné vyživovací komise. Některé další komise byly ustaveny podle zvláštních zákonů (pro pořizování seznamů voličů, porotců atd.). Podle prozatímního organizačního řádu mohl místní národní výbor zřizovat trestní komise.

Činnost místního národního výboru byla roku 1947 rozšířena o některé další agendy (o agendu místní péče o mládež, část agend zrušených policejních úřadů). V důsledku osídlení pohraničí zanikly v letech 1946 - 1947 místní správní komise a byly nahrazeny místními národními výbory. Podle zákona č. 199/1948 Sb., o komunálních podnicích, zřizovaly národní výbory z majetku lidové správy, sloužícího k podnikatelské činnosti, komunální podniky, které se staly samostatnými právními osobami. Národní výbor mohl zasahovat do jejich organizace a dohlížel na jejich hospodaření.

Soustava národních výborů doznala zásadní změnu zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení. Dosavadní zemské národní výbory v Praze a Brně byly zrušeny a novými územními jednotkami se staly kraje s krajskými národními výbory v krajských městech. Tomu se přizpůsobilo i územní členění okresů. V Praze a Brně byly zřízeny ústřední národní výbory s působností krajského a okresního národního výboru; smíšenou kompetenci místního a okresního národního

výboru tam vykonávaly obvodní národní výbory jako nejnižší správní orgány. V sídlech krajských měst a v Opavě byly vytvořeny jednotné národní výbory pro společnou správu okresu a města; v jejich městských čtvrtích byly zřízeny obvodové rady. Do roku 1948 měly právní normy pro výkon správy u národních výborů většinou prozatímní charakter. Upevnění pozice národních výborů v systému státního zřízení nastalo přijetím Ústavy 9. května. Národní výbory v ní byly definovány jako "nositelé a vykonavatelé státní moci v obcích, okresích a krajích".

Ke zlepšení činnosti místních národních výborů mělo napomoci zřízení funkce újezdních tajemníků roku 1949, kdy byl vždy několika obcím přidělen jeden újezdní tajemník. Na působnosti místního národního výboru se nic nezměnilo. Na základě zákona č. 143/1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a působnosti jejích orgánů, mohla vláda měnit a rušit působnost orgánů veřejné správy. Na jeho přijetí navazoval zákon č. 169/1949 Sb., o vojenských újezdech. V obvodech vojenských újezdů byla činnost místních národních výborů ukončena jejich zrušením a vojenské újezdy byly nadále spravovány újezdními úřady.

Působnost některých místních národních výborů byla od 1. 1. 1950 rozšířena o vedení matrik. Další povinnosti místních národních výborů stanovil zákon č. 280/1949 Sb., o územním plánování a výstavbě obcí. Místní národní výbory, které měly řádně vybudovanou stavební službu, byly (po slyšení krajského národního výboru) určeny stavebními úřady; vyhlášky o určení stavebních úřadů byly publikovány ve Sbírce zákonů.

Pro usměrnění dalšího vývoje místních národních výborů mělo zásadní význam vládní nařízení č. 14/1950 Sb., z 28. 2. 1950, o organizaci místních národních výborů. Podle počtu obyvatel se místní národní výbory členily do 4 kategorií. Činnost místního národního výboru se rozdělovala do jedenácti referátů - pro všeobecné vnitřní věci, plánovací, bezpečnostní, zemědělský, finanční, pro školství, osvětu a tělesnou výchovu, práce a sociální péče, zdravotní, hospodářský, pro vnitřní obchod a výživu a technický. Referáty se označovaly římskými čísly I až XI; jejich rozdělení odpovídalo zařazení místního národního výboru do příslušné kategorie a stanovenému počtu členů rady (MNV I. kategorie v obcích do šesti set obyvatel rozdělovaly práci do pěti referátů, MNV II. kategorie v obcích do 2 000 obyvatel měly sedm referátů, MNV III. kategorie v obcích do 6 000 obyvatel devět referátů a MNV IV. kategorie v obcích nad 6 000 obyvatel měly pro každý referát zvláštního referenta.)

V obcích nad 2 000 obyvatel ustanovovaly místní národní výbory důvěrníky lidové správy a místní tajemníky. Podle potřeby mohly tyto funkce zřídit i místní národní výbory v obcích od 601 do 2 000 obyvatel, místního tajemníka též místní národní výbory v obcích do šesti set obyvatel. Místního tajemníka, který se stal zaměstnancem místního národního výboru a byl jeho výkonným orgánem, ustanovovalo plenární zasedání MNV a ve funkci ho potvrzoval předseda okresního

národního výboru. Již od roku 1951 docházelo k ustanovování místních tajemníků u všech místních národních výborů; ti za svou činnost odpovídali radě místního národního výboru, předsedovi místního národního výboru a tajemníkovi okresního národního výboru.

Podle vyhlášky ministerstva vnitra č. 369/1950 Ú. 1., z 16. 6. 1950, skončily u místních národních výborů činnosti mimořádné vyživovací komise. Na místní národní výbory se postupně přenášela část veřejné správy, vykonávaná předtím jinými orgány, případně se na ně přesouvaly některé pravomoci okresních národních výborů. Vládním nařízením č. 101/1950 Sb., z 5. 7. 1950, byla na místní národní výbory přenesena působnost místních osvětových rad a vládním nařízením č. 46/1951 Sb., z 22. 5. 1951, rovněž působnost knihovních rad. Podle vládního nařízení č. 78/1951 Sb., o trestní pravomoci místních národních výborů, stíhaly místní národní výbory přestupky podle zákona č. 89/1950 Sb., o trestním řízení správním. Trestní pravomoc místních národních výborů vykonávaly tříčlenné trestní komise. Další změny se týkaly vnitřního členění národních výborů. Vládním nařízením č. 121/1951 Sb. o změnách v referátech národních výborů, se referát pro všeobecné vnitřní věci rozdělil na referát pro organizaci činnosti lidové správy a referát pro vnitřní věci, referát práce a sociálních věcí se přeměnil v referát pracovních sil, referát pro vnitřní obchod a výživu v referát pro vnitřní obchod.

Pracovními orgány plenárního zasedání s iniciativní a kontrolní funkcí se staly stálé komise národního výboru. U místních národních výborů I. a II. kategorie působily stálé komise: zemědělská, finanční, pro kulturu, osvětu a zdravotnictví, pro výstavbu obce a výjimečně i komise pro místní hospodářství. U místních národních výborů III. a IV. kategorie byly komise pro místní hospodářství, pro finanční hospodaření, kulturně osvětová a školská, zdravotní, komise pro výstavbu obce (města) a případně další. U všech místních národních výborů mohly být navíc zřizovány komise, jejichž potřeba vyplynula z místních poměrů. Některé z nich byly zřízeny jen na omezenou dobu pro vyřešení konkrétního úkolu (např. pro výstavbu kulturního domu), jiné mohly působit podle okolností trvale.

Podle vládního nařízení č. 42/1952 Sb., se u místních národních výborů ve městech určených krajským národním výborem zřizovaly místo plánovacího referátu plánovací komise jako objektivní orgán rady MNV. U některých místních národních výborů byly na podkladě zákona č. 71/1952 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu, zřízeny výbory pro tělesnou výchovu a sport, které vykonávaly státní správu v oblasti tělesné výchovy. K další změně ve vnitřní organizaci došlo roku 1953 přeměnou technického referátu na referát pro výstavbu. Činnost národních výborů řídila a kontrolovala od roku 1953 vláda (předtím ministerstvo vnitra).

Vývoj národních výborů výrazně ovlivnilo přijetí tří zákonů dne 3. 3. 1954, a to ústavního zákona č. 12/1954 Sb., o národních výborech, zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech, a

zákona č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů. Národní výbory v nich byly definovány jako místní orgány státní moci v krajích, okresech a obcích. V obcích se místními orgány státní moci staly městské a místní národní výbory. Rozhodnutím krajského národního výboru mohl být zřízen jeden místní národní výbor i pro několik obcí. Městské národní výbory se zřizovaly v sídlech krajských národních výborů a na území krajského města měly působnost okresního národního výboru. Krajské národní výbory mohly v jejich územním obvodu vytvářet městské obvody, v nichž působily obvodní národní výbory. Obvodní národní výbory a jejich výkonné orgány zajišťovaly v městských obvodech úkoly, které jinak náležely místním národním výborům.

Do místních národních výborů se volil 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce; v obcích do 900 obyvatel se volilo 9 členů. Další zákon č. 14 Sb., ze dne 3. 3. 1954, o volbách do národních výborů stanovil pravidla voleb do národních výborů.

Přestože ústava stanovila volitelnost národních výborů, volby do nich se uskutečnily poprvé od jejich vzniku až dne 16. 5. 1954. Předtím byli členové místních národních výborů jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. Volební období bylo tříleté. Důležitou změnou v systému národních výborů bylo oddělení orgánů státní moci od výkonných orgánů státní správy. Orgánem státní moci bylo nyní pouze (plenární) zasedání národního výboru, zatímco rada národního výboru se stala orgánem státní správy. Referentský systém byl zrušen. Místní národní výbory vykonávaly působnost nadále prostřednictvím svých zasedání, stálých komisí a svými výkonnými orgány, kterými byla rada MNV a ve větších obcích též odbory rady MNV. Místní národní výbor byl nadále řízen okresním národním výborem a jeho prostřednictvím krajským národním výborem a vládou. Místní národní výbory byly za svou činnost odpovědné těmto vyšším orgánům, jejichž usnesení a pokyny pro ně byly závazné.

Hlavním úkolem místních národních výborů bylo řídit podle směrnic vlády a národních výborů vyšších stupňů hospodářskou a kulturní výstavbu obce. Na svých zasedáních projednávaly závažné úkoly celostátního i místního významu, zejména roční plány rozvoje hospodářství obce, rozpisy plánů výroby a výkupu a kontrolu jejich plnění, rozpočty, účetní výkazy a závěrky, zajištění zemědělských prací, rozvoj JZD, plnění dodávek, otázky zásobování a poskytování služeb obyvatelstvu, rozvoj kulturního života a problematiku péče o zdraví obyvatelstva.

Rada MNV zajišťovala a organizovala plnění úkolů místního národního výboru na všech úsecích hospodářské, kulturní a společenské výstavby, a to podle usnesení místního národního výboru, usnesení národních výborů vyšších stupňů a jejich rad a podle směrnic vlády. Na svých schůzích projednávala úkoly rozvoje zemědělské výroby, hodnotila plnění výkupu zemědělských výrobků, stav služeb obyvatelstvu a kulturního života v obci. Organizovala socialistické soutěžení, ve spolupráci se stálými komisemi připravovala program a návrhy usnesení pro zasedání místního

národního výboru a předkládala mu zprávy o své činnosti; připravovala veřejné schůze občanů, projednávala činnost výborů žen stížnosti, oznámení a podněty pracujících. Na pomoc při provádění některých úkolů mohla rada MNV zřizovat jako své poradní orgány pomocné komise (např. sběrovou, pro výstavbu a zvelebení obce, bytovou apod.).

Radu MNV tvořili předseda, jeho náměstek (náměstci), tajemník a další členové rady. Povinností tajemníka bylo pomáhat předsedovi MNV při organizování činnosti místního národního výboru, vyhotovovat zápisy ze zasedání MNV a schůzí rady, vést evidenci členů MNV a evidenci usnesení. Dále odpovídal za řádné vedení záznamů o spisech, o evidenci půdy a hospodářských zvířat, za účetní evidenci a za další předepsané evidence. Tajemník MNV obstarával také administrativní práce, pokud jimi nebyl pověřen jiný pracovník. Rozhodnutím krajského národního výboru mohly být podle potřeby vytvořeny u místních národních výborů ve větších obcích místní plánovací komise. Výkonným orgánem místních národních výborů zůstávaly tříčlenné trestní komise MNV, které projednávaly stíhání méně závažných přestupků.

Výkon státní správy příslušel nadále odborům rady národního výboru. Jejich jmenovitý výčet, jakož i vnitřní organizaci výkonných orgánů, stanovilo vládní nařízení č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Místní národní výbory v obcích nad 6 000 obyvatel mohly se souhlasem krajského národního výboru zřizovat podle vzoru městských národních výborů vlastní aparát rady a odbory.

V těchto obcích a se souhlasem krajského národního výboru zřizovaly místní národní výbory v obcích nad 2 000 obyvatel také výbory pro tělesnou výchovu a sport. V místech, kde nebyly zřízeny odbory, zajišťovala a organizovala plnění úkolů místního (obvodního) národního výboru rada MNV (ObvNV).

Každý místní národní výbor volil stálé komise, které byly pracovním a kontrolním orgánem národního výboru (plenárního zasedání). Neměly rozhodovací pravomoc a byly odpovědné přímo národnímu výboru, nikoliv radě. Byly voleny z členů místního národního výboru a pro jejich práci mohly být z řad občanů vytvářeny aktivity s poradním hlasem. V obcích s počtem do 2 000 obyvatel a dále ve větších obcích, kde nebyly zřízeny odbory rady MNV a v nichž převažovala zemědělská výroba, zřizovaly místní národní výbory stálou komisi zemědělskou, kulturně osvětovou, finančně rozpočtovou a podle potřeby i další stálé komise.

K organizačním změnám a decentralizaci některých pravomocí na národní výbory docházelo v návaznosti na reorganizaci ministerstev a ústředních orgánů v roce 1957. Podle vládního nařízení č. 7/1957 Sb., z 22. 2. 1957, kterým se mění a doplňuje vládní nařízení o organizaci národních výborů, organizovaly národní výbory jednotlivé odbory v souladu s působností ústředních úřadů.

Zákon č. 10/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech, upravoval

počty členů místních a obvodních národních výborů podle počtu obyvatel a velikosti obcí a městských obvodů. V obcích do čtyř set obyvatel měly mít 9 až 11 členů, v obcích nad 40 000 obyvatel až do dvou set členů. Podrobnější určení počtu členů národních výborů a způsob provedení voleb stanovil zákon o volbách do národních výborů. Počet členů rady odpovídal velikostnímu rozdělení obcí a městských obvodů a pohyboval se v rozmezí od tří do pěti členů v malých obcích do čtyř set obyvatel a v obcích a městských obvodech nad 20 000 obyvatel až do patnácti členů. Se souhlasem rady národního výboru vyššího stupně mohl být počet členů rady snížen nebo zvýšen. Na svém prvním zasedání volily národní výbory předsedy a členy stálých komisí, které byly nejméně tříčlenné.

Působnost místních národních výborů byla rozšířena vládním nařízením č. 64/1957 Sb., o místní záležitosti veřejného pořádku a bezpečnosti osob a majetku. Podle vládního nařízení č. 65/1957 Sb., o trestní pravomoci místních národních výborů, byla trestní pravomoc vykonávána odbory pro vnitřní věci. Trestní komise řešily jen závažnější přestupky. Kde nebyly zřízeny odbory, vykonávaly trestní pravomoc nadále tříčlenné trestní komise. Vládním nařízením č. 6/1958 Sb., ze dne 14. 3. 1958, o změnách působnosti v oboru občanské kontroly obchodu a provozoven, byla na výkonné orgány místních národních výborů přenesena kontrolní činnost a jmenování občanských kontrolorů. Podle zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, mohla rada MNV v obcích s větším počtem památek zřídit místní komisi státní památkové péče.

K další decentralizaci pravomocí a úpravě organizace výkonných orgánů došlo na základě vládních nařízení č. 33/1958 Sb. a 34/1958 Sb., z 27. 6. 1958, a č. 25/1959 Sb., ze 17. 4. 1959. Pro jednotlivé odbory státní správy byly zřízeny odvětvové odbory jako společné orgány rad národních výborů a příslušných ústředních orgánů. Strukturu odborů bylo možno upravit podle místních potřeb. Aparát rady tvořily objektivní orgány rady.

Odbory rad MNV mohly být zřizovány se souhlasem rady KNV podle potřeb hospodářské a kulturní výstavby také v obcích nad 10 000 obyvatel. Místní národní výbory v obcích do 10 000 obyvatel a obvodní národní výbory v krajských městech mohly rovněž se souhlasem rady KNV zřizovat hospodářský a správní odbor. V obcích, kde to vyžadovalo řízení a plánování hospodářství, mohly místní národní výbory se souhlasem okresního národního výboru zřizovat plánovací komise. Místní národní výbory s méně než pěti zaměstnanci odbory nezřizovaly; práce odborů vykonávali zaměstnanci místního národního výboru, případně členové jejich rad. Rozhodovací pravomoc v těchto případech náležela radě MNV.

K výrazným změnám ve vývoji národních výborů došlo roku 1960. Novému územnímu uspořádání státu předcházelo vydání dalších důležitých zákonů, jejichž obsah se odrazil v přijetí Ústavy ČSSR. Ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního

shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech, definoval národní výbory vzešlé z voleb roku 1960 jako "orgány státní moci pracujícího lidu". Navazující zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, stanovil, že z důležitých společenských zájmů, zejména pro další rozvoj zemědělské výroby a pro hospodářskou a kulturní výstavbu obcí, lze vytvořit, zrušit nebo sloučit obce, nebo provést změnu jejich území. Od 1. 7. 1960 vstoupil v platnost zákon o nové územní organizaci národních výborů a ostatních státních orgánů v krajích, okresech a obcích. Podle zákona č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, volili se do nich poslanci (dříve členové) na čtyřleté volební období.

Zákon č. 65/1960 Sb., o národních výborech, poskytoval právní základ k dalšímu rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a vymezoval okruh hospodářství, za jehož řízení národní výbory zodpovídaly. Ve svém územním obvodu zabezpečovaly plnění hospodářských a kulturních úkolů kolektivními orgány, tj. plenárním zasedáním, radou a komisemi. V komisích rozhodovali poslanci spolu s dalšími občany (komise dříve neměly rozhodovací pravomoc). Krajský národní výbor mohl určit, ve kterých obcích městského charakteru bude podle tohoto zákona působit městský národní výbor (městské národní výbory dosud působily jen v krajských městech). Se souhlasem krajského národního výboru mohl být zřízen jeden místní národní výbor i pro několik obcí.

Místní národní výbory měly zřizovat a spravovat podniky a zařízení poskytující služby obyvatelstvu. Zabezpečovaly zemědělskou výrobu, staraly se o výkup zemědělských výrobků, rozvoj služeb a místní výroby. Odpovídaly za bytovou politiku v obci, spravovaly školská, kulturní a jiná zařízení a vyřizovaly běžné záležitosti občanů.

Zásadní otázky hospodářského a kulturního života obce projednávalo plenární zasedání místního národního výboru. Výkonným orgánem byla rada MNV (předseda MNV, jeho náměstek, příp. náměstci, tajemník a další členové rady). Rada MNV zabezpečovala a organizovala plnění úkolů místního národního výboru na všech úsecích hospodářské, kulturní a ostatní společenské činnosti podle směrnic svého místního národního výboru, národních výborů vyšších stupňů a jejich rad. Komise byly iniciativními, výkonnými a kontrolními orgány místního národního výboru, vybavenými rozhodovací pravomocí k řízení úseků, pro něž byly ustaveny. Byly kontrolovány a řízeny místním národním výborem, jejich činnost usměrňovala a koordinovala rada MNV. Komise mohly v rámci vlastní pravomoci rozhodovat a činit opatření, vydávat závazné pokyny vedoucím příslušných odborů MNV, vedoucím podniků a zařízení řízených místním národním výborem.

Vládní nařízení č. 71/1960 Sb., z 10. 6. 1960, o rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů, stanovilo hlavní úkoly místních a městských národních výborů obecně a pro jednotlivé úseky jejich činnosti (zemědělství, služby

obyvatelstvu a místní výroba, výstavba, doprava, vodní hospodářství a energetika, vnitřní obchod, školství a kultura, zdravotnictví, sociální zabezpečení, pracovní síly, vnitřní správa) a úkoly při plánování a financování hospodářské a kulturní výstavby. Všechny úkoly, pokud nebyly vyhrazeny plenárnímu zasedání nebo radě MNV, řešily a zabezpečovaly komise národního výboru. Místní národní výbory zřizovaly zpravidla komisi plánovací, finanční, zemědělskou, školskou a kulturní, pro služby a místní výrobu, pro výstavbu a pro ochranu veřejného pořádku, v menších obcích pak zpravidla společnou plánovací a finanční komisi.

Na plnění úkolů národních výborů, jejich rad a komisí, se podílely odbory národního výboru. Místní a městské národní výbory v obcích nad 10 000 obyvatel zřizovaly se souhlasem rady okresního národního výboru odbory podle potřeb řešení otázek hospodářského a kulturního rozvoje obce. Místní a městské národní výbory v obcích do 10 000 obyvatel mohly se souhlasem rady okresního národního výboru zřídit hospodářskosprávní odbor. Rady místních a městských národních výborů organizovaly vytváření aktivů z řad občanů (občanské výbory, výbory žen aj.) a usměrňovaly jejich činnost.

K řešení společenských záležitostí a dalších hospodářských a kulturně výchovných úkolů zřizovaly rady a komise národních výborů různé občanské komise, poradní, pracovní a kontrolní sbory (zvelebovací komise, sbory pro občanské záležitosti, protialkoholní sbory, tělovýchovné komise, komise cestovního ruchu, pro ochranu památek, občanské kontroly atd.). Místní národní výbory zřizovaly jako své aktivity spotřebitelské rady u prodejen, obchodních domů a závodů veřejného stravování, a sledovaly činnost dozorcích rad.

Místní národní výbory zabezpečovaly přímo správu bytového majetku. Pokud zahrnoval aspoň 200 bytů a nebytových jednotek, zřizoval místní národní výbor organizaci bytového hospodářství (se souhlasem okresního národního výboru i při menším počtu). Organizaci a vztahy podniků řízených národními výbory upravoval jejich statut; rozpočtové a jiné nepodnikové organizace řízené národními výbory se řídily organizačními řády.

Úkoly místních národních výborů na úseku sociálních věcí stanovila vyhláška č. 108/1964 Sb., z 8. 6. 1964, o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení. Působnost vykonávaly prostřednictvím komisí sociálního zabezpečení a odborů sociálního zabezpečení. Na komise sociálního zabezpečení místních národních výborů a odbory sociálního zabezpečení místních a městských národních výborů (orgány vykonávající jeho působnost) bylo přeneseno rozhodování o některých věcech z okresního národního výboru.

Zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech, který s několika změnami platil až do roku 1990, vycházel z dosavadního vývoje právního řádu a posiloval postavení národních výborů v jejich územních obvodech. Vymezoval vzájemné vztahy národních výborů k jiným územním a ústředním

orgánům a zaváděl nové vztahy v oblasti řízení národního hospodářství. Národní výbory označil jako orgány socialistické státní moci a správy, které mají ve své činnosti samosprávný charakter. Proti působení odvětvového principu kladl větší důraz na územní princip. Úvodní ustanovení zákona zdůrazňovalo organizátorskou úlohu národních výborů při řešení kulturní, zdravotní a sociální problematiky a hospodářského rozvoje jejich územních obvodů. Místní a městské národní výbory bezprostředně odpovídaly za rozvoj měst a vesnic, za zlepšování životního prostředí zvyšování kulturně společenského života a za veřejný pořádek.

Úkolem místních národních výborů bylo vytvářet podmínky k rozvoji zemědělství, za něž již přímo neodpovídaly, rozhodovat o rozmístění prodejen a zabezpečovat zásobování obyvatelstva. Státní správu vykonávaly na úseku evidence obyvatelstva, vedení matrik (sídlech matričních obvodů), požární ochrany, hospodaření s byty a nebytovými prostory a úseku výstavby. Spravovaly mateřskou a základní školu, územní jesle, dětský útulek, školní jídelnu, místní lidovou knihovnu a podle místních podmínek další kulturní zařízení. Dále spravovaly místní komunikace, veřejné osvětlení a zabezpečovaly komunální a jiné služby pro obyvatelstvo spádového území obce. K hospodářskému podnikání mohly zřizovat organizaci ve své režii, anebo mohly k tomuto účelu sdružovat prostředky s jinými místními národními výbory.

Ve výjimečných případech mohl být zvolen společný místní národní výbor pro dvě nebo více obcí. Na rozdíl od zvolení jednoho místního národního výboru ve sloučených obcích (podle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu), v těchto případech obce nezanikaly. Počty poslanců a členů rady místních národních výborů byly stanoveny podle velikosti obcí. Od roku 1967 se zvýšil minimální počet poslanců i u malých místních národních výborů na 11 (počet pět členů rady zůstal nezměněn). Plenární zasedání bylo výlučně oprávněno rozhodovat o základních otázkách hospodářského, kulturního a sociálního života obce, vnitřní organizace a činnosti místního národního výboru a mohlo vydávat obecně závazná nařízení. Rada MNV rozpracovávala a zabezpečovala plnění úkolů, vyplývajících z usnesení místního národního výboru, rad národních výborů vyšších stupňů a usnesení vlády.

Stanovení počtu a druhů komisí bylo v kompetenci místního národního výboru. Nově bylo upraveno postavení komisí lidové kontroly, které nyní, pokud to bylo účelné, mohly zřizovat i městské a místní národní výbory. Tyto komise byly podřízeny plenárnímu zasedání. K výrazné změně došlo také v postavení odborů, které byly koncipovány jako výkonné orgány národních výborů s rozhodovací pravomocí. Odbory vykonávaly státní správu ve vymezených úsecích působnosti národního výboru, pro které byly zřízeny. Byly řízeny radou a obsah jejich činnosti stanovila pro jednotlivé stupně národních výborů vláda. Místní národní výbory ve velkých obcích mohly podle tohoto zákona zřídit jeden nebo více odborů, ostatní místní národní výbory odbory

nezřizovaly. V obcích, kde to vyžadovala rozlehlost území a zvláštní podmínky hospodářského a kulturního rozvoje, zřizovaly místní národní výbory jako své aktivity občanské výbory.

Na úseku služeb a místní výroby mohly místní národní výbory zřizovat a spravovat podniky a rozpočtové organizace komunálních služeb, provozovny místní výroby stavebních hmot a neplánované drobné provozovny MNV.

Na zákon o národních výborech, pokud se týká ustanovení o místních národních výborech, navazovaly další zákony: zákon č. 111/1967 Sb., o hlavním městě Praze, a zákon č. 146/1971 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost národních výborů na úseku státní správy. V částech městských obvodů na území hlavního města Prahy a v místních částech měst Brna, Ostravy a Plzně mohly působit se souhlasem národního výboru města místní národní výbory, jimž příslušela působnost, kterou měly místní národní výbory podle zákona o národních výborech. Národní výbory ve městech a v obcích mohly za podmínek stanovených vládou zřizovat v rámci své působnosti inspekce veřejného pořádku.

Na místní národní výbory se z okresních národních výborů přenášela část pravomocí na úseku zemědělství, lesního a vodního hospodářství, hospodaření s byty, financí a ochrany státního majetku, kultury, sociálního zabezpečení, obrany státu a další. Po roce 1967 došlo i k četným ústavním změnám. Ústava z roku 1960 byla podstatně pozměněna zákonem č. 143/1968 Sb., o československé federaci, ústavním zákonem č. 125/1970 Sb., a ústavním zákonem č. 43/1971 Sb. Volební období národních výborů bylo stanoveno na pět let (předtím bylo čtyřleté, avšak předešlé volby do národních výborů se konaly roku 1964). Zákon ČNR č. 57/1971 Sb., kterým se mění zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech, nově stanovil podle počtu obyvatel minimální počty poslanců místních a městských národních výborů.

Vládní nařízení č. 9/1968 Sb., o zřizování odborů národních výborů, podle kterého mohly místní národní výbory ve velkých obcích zřídit po schválení okresním národním výborem odbor hospodářskosprávní nebo odbor hospodářský a odbor správní, bylo nahrazeno vládním nařízením č. 135/1971 Sb., o zřizování odborů národních výborů. Místní národní výbory v obcích s počtem obyvatel od 5 001 do 10 000 mohly zřizovat odbor plánovací a finanční, odbor výstavby, komunálního hospodářství, služeb a obchodu a odbor správní.

V obcích s počtem obyvatel od 2 501 do 5 000 byl jeden odbor, zpravidla hospodářskosprávní. Působnost místních národních výborů jako základního článku územní organizace státní správy a státní moci byla upravena přijetím zákonů ČNR č. 49/1982 Sb. a č. 137/1982 Sb. V obcích, které na návrh okresního národního výboru určil krajský národní výbor jako střediskovou obec, působil místní národní výbor s rozšířenou působností. Nově byly stanoveny minimální počty poslanců u místních národních výborů a místních národních výborů ve

střediskových obcích.

Působnost místních národních výborů střediskových obcí byla rozšířena o další působnosti přenesené z okresních národních výborů. Od ostatních místních národních výborů se lišila většinou nejen v oblasti výkonu státní správy, ale také v oblasti zabezpečování hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje obce. Na návrh krajského národního výboru mohla vláda rozhodnout, ve které střediskové obci bude působit městský národní výbor.

Ve vesnických obcích působily místní národní výbory v nestřediskových obcích se základní působností, dále místní národní výbory ve střediskových obcích s rozšířenou působností a místní národní výbory pro několik nestřediskových obcí s rozšířenou působností. Integrace místních národních výborů probíhala jednak slučováním obcí, kdy se bývalé obce staly místními částmi integrované obce, jednak sdružováním, kdy si sdružené obce ponechaly územní samostatnost a vlastní označení (společný místní národní výbor pro několik obcí).

O tom, který místní národní výbor pro několik obcí má působnost jako místní národní výbor ve střediskové obci, rozhodoval na návrh okresního národního výboru krajský národní výbor. Nadále se uplatňovala třístupňová soustava národních výborů. Jednotný postup při výkonu státní správy zabezpečovala dvojí podřízenost. Výkonné orgány národních výborů byly podřízeny a odpovědný jednak vlastnímu řídicímu orgánu (plenárnímu zasedání nebo radě), jednak v případě odborů též odboru národního výboru vyššího stupně. Rada národního výboru sice radě národního výboru vyššího stupně neodpovídala, byla jí však řízena.

Ve střediskových obcích zřizovaly místní národní výbory na základě vládního doporučení komise finanční, místního a bytového hospodářství, dopravy, plánovací a výstavby, obchodu a cestovního ruchu, školství a kultury, sociální a zdravotní, komise pro ochranu veřejného pořádku, pro mládež a tělesnou výchovu a podle místních podmínek též komisi zemědělství, vodního a lesního hospodářství. Místní národní výbory ve střediskových obcích v oblasti Krkonoš zřizovaly samostatnou komisi cestovního ruchu.

Kromě těchto komisí, které byly orgány plenárního zasedání, zřizovaly místní národní výbory ve střediskových obcích též správní komise, a sice komisi pro projednávání přestupků, komisi pro péči o rodinu a děti a nálezovou komisi. Z ostatních orgánů zřizovaly obligatorně výbor lidové kontroly, který plnil kontrolní úkoly plenárního zasedání a rady, popřípadě výborů lidové kontroly vyšších stupňů. Za svou činnost odpovídal plenárnímu zasedání. Jako aktivity byly při místních národních výborech ve střediskových obcích zřizovány občanské výbory, sbor pro občanské záležitosti a různé poradní sbory, pracovní komise a jiné (např. protialkoholní sbor, komise pro ochranu památek, domovní komise, osadní výbory a různé aktivity kulturního a sociálního charakteru). Pracovní komisí zvláštního charakteru byla i povodňová komise.

Pro vyřešení některých konkrétních úkolů byly zřizovány pomocné aktivity, jejichž funkce vyřešením úkolu, pro který byly zřízeny, skončila (např. pro vyřešení odvozu odpadů). Tyto aktivity měly jen pomocnou a iniciativní, příp. poradní funkci. Podle Zásad vlády pro zřizování a činnost komisí zřizovaly místní národní výbory v obcích, v nichž počet obyvatel nepřevyšoval 600, vždy komisi pro ochranu veřejného pořádku a finanční, v obcích větší koncentrací mládeže výjimečně též komisi pro mládež a tělesnou výchovu. Místní národní výbory s počtem obyvatel nad 5 000 zřizovaly odbory plánovací a finanční, odbor výstavby, místního hospodářství a obchodu, odbor správní, v obcích s počtem do 5 000 obyvatel jeden odbor, zpravidla hospodářskosprávní.

Kompetence místních národních výborů byla rozšířena na základě zákona č. 115/1988 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech. Místní národní výbor získal větší vliv na kontrolu činnosti podniků a mohl ukládat pokutu organizaci za neudržování čistoty a pořádku a narušení vzhledu obce. Místní národní výbor spravoval základní školu, školská zařízení a zařízení sociální péče v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy, místní lidovou knihovnu a podle místních podmínek další kulturní zařízení. Dále spravoval místní komunikace a veřejné osvětlení a obstarával další veřejně prospěšné a jiné služby obyvatelstvu. K tomu účelu mohl zřizovat a rušit drobné provozovny a mohl založit i státní podnik. Vyjadřoval se k založení či zániku podniků a družstev ve svém územním obvodu a k zásadním změnám předmětu jejich činnosti. Vykonával státní správu na dalších vymezených úsecích, zejména na úseku ochrany životního prostředí, evidence obyvatelstva, vedení matrik, požární ochrany, výstavby, hospodaření s byty a nebytovými prostory, ochrany rostlinné a živočišné výroby a ochrany zemědělského půdního a lesního fondu a plnil úkoly spojené s provozem místních a veřejných skládek.

Místní národní výbor ve střediskové obci navíc zřizoval a spravoval zařízení pro správu a údržbu domovního majetku nebo k tomu účelu zakládal státní podnik, vyjadřoval se k návrhům koncepce rozvoje okresu, střednědobých a prováděcích hospodářských plánů a rozpočtu okresního národního výboru. Od organizace, které národní výbor nezaložil ani nespravoval, vyžadoval zprávy o jejich činnosti, pokud se dotýkaly životních podmínek obyvatelstva obce a úkolů MNV při rozvoji jejího území. Rada MNV se vyjadřovala k založení a zániku státních, společných a družstevních podniků, zemědělských, bytových, spotřebních, výrobních a jiných družstev, k jejich rozvoji a zásadním změnám předmětu jejich činnosti.

Na změněnou politickou situaci reagovala řada zákonů vydaných roku 1990, která postupně vedla k ukončení existence soustavy národních výborů v našem státě. Podle ústavního zákona č. 14/1990 Sb., o odvolávání zastupitelských sborů a volbě nových poslanců národních výborů, bylo změněno složení národních výborů na základě politické dohody orgánů Národní fronty s Občanským fórem. Po vydání zákona ČNR č. 94/1990 Sb., o působnosti národních výborů při

provádění některých ustanovení zákona o právu shromažďovacím a zákona o civilní službě, vykonávaly místní národní výbory působnost ve věcech práva shromažďovacího (podle zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím).

Ústavním zákonem č. 294/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, a kterým se zkracuje volební období národních výborů, se základem místní samosprávy stala obec. Ustanovení o národních výborech bylo nahrazeno ustanovením o místní samosprávě a volební období národních výborů bylo ukončeno dnem voleb do zastupitelstev obcí, které se uskutečnily 24. 11. 1990. Po vydání zákona ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení), místní národní výbory zanikly. Jejich práva a závazky přešly na obce, které spravují své záležitosti v samostatné působnosti a státní správu vykonávají v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy (v přenesené působnosti).

b) Vývoj MNV Osek

Původcem fondu je Místní národní výbor v Oseku, který vyvíjel svou činnost od 5. 5. 1945 do 24. 11. 1990.

Osek patří k nejstarším obcím rokycanského okresu. Skládal se ze dvou částí, z Oseka a Vitinky, k nimž náleželo ještě několik samot. V roce 1923 došlo k rozluce Vitinky od Oseka. Osek připadal od roku 1850 k obvodu Okresního úřadu Rokycany, po zrušení Okresního hejtmantství Rokycany v roce 1868 k Okresnímu hejtmantství Plzeň. V roce 1896 byl politický okres Rokycany opět obnoven. Obec Osek pod něj spadala až do roku 1942. V letech 1942 až 1945 patřil Osek k Okresnímu úřadu Plzeň – venkov. Po skončení války byl rokycanský okres obnoven v hranicích z roku 1938. Na základě Ústavy 9. 5. 1948 byly od 1. 1. 1949 zřízeny kraje, Osek pak příslušel k Plzeňskému kraji. Dnem 1. 7. 1960 vznikl nový Západočeský kraj se sídlem v Plzni (podle zákona č. 36/1960 Sb. o územním členění státu).

Územní kompetence MNV Osek se vztahovaly na území obce, od 1. 1. 1980 byla připojena obec Vitinka. V únoru 1974 byly schváleny nové hranice mezi Osekem a Volduchami. V únoru 1977 byly schváleny obecní hranice mezi Osekem a obcemi Březina, Litohlavy, Rokycany a Vitinkou. V roce 1988 proběhly změny obecních hranic Osek-Těškov a Osek-Přívětice.

Dne 5. 5. 1945 byli zvoleni členové MNV, kteří byli vybráni z řad občanů na vyzvání ONV v Rokycanech. Mnozí členové MNV byli zaměstnáni mimo obvod obce, porady v kanceláři Občanské záložny v Oseku se zúčastnili členové František Brada, František Aubrecht, Alois Mulač, Karel Benetka, Jan Hejsek, Emil Baxa, Vincenc Krumphanzl a Josef Košář. V tento den došlo k převzetí obecního úřadu a správy obce, starosta Jaroslav Aubrecht mohl nadále vyřizovat běžné věci

pod dozorem MNV. Náplní činnosti prvních funkcionářů MNV bylo hlavně zajistit zásobování obyvatelstva a zajištění pořádku. Následující schůze MNV dne 7. 5. v sokolovně se již zúčastnili všichni členové. Na této schůzi proběhly volby do MNV. Předsedou se stal František Aubrecht a místopředsedou Karel Benetka. Členy MNV byli zvoleni František Brada, Vojtěch Aubrecht, František Forejt, O. Brož, Václav Král, Emil Baxa, Václav Sinkule, Josef Košar, Jar. Košar, Jan Hejsek, Josef Aubrecht, Vincenc Krumhanzl, Václav Havlíček. Kvůli různým nedorozuměním mezi členy MNV a mezi občany se předseda František Aubrecht vzdal členství v MNV a za něj MNV vedl místopředseda Karel Benetka. Dne 13. 5. byl starosta Jaroslav Aubrecht zbaven funkce a předal vedení obce MNV. Dne 20. 5. byl zvolen předsedou MNV Josef Aubrecht. Dne 8. 6. se sešli občané v Lidovém domě na veřejné schůzi k volbě členů MNV ze tří politických stran – sociální demokracie, KSČ, strany národně socialistické a z občanů mimo politické strany. Zvoleni byli Josef Aubrecht, Josef Budek, František Černý, Karel Benetka, Jar. Kasl, Miloslav Hejl, Václav Bejček, Václav Král, Jar. Hoblík, V. Aubrecht, Zdeněk Tomášek, František Cajthaml, Přemysl Odehnal, Jar. Růžička, Josef Svejkovský, V. Sinkule, Jar. Sochor, Bohuslav Vyhlídka a jejich náhradníci. Na schůzi dne 10. 6. byl jako předseda zvolen Josef Aubrecht, dále došlo ke zvolení rady a komisí. V červenci 1945 byla ustanovena v Oseku Československá strana lidová, která vzápětí jmenovala své zástupce do MNV, jmenovitě M. Cafourka, V. Sinkuleho, Vl. Holuba. MNV tak obsahoval 21 členů. V prosinci t.r. došlo k ustavení knihovní komise.

V první polovině roku 1946 působila komise pro ošetřování stromů. Též byla ustavena rolnická komise, která převzala do správy majetek občanů, jenž přesídlili do pohraničí. Ustavující schůze MNV se konala dne 7. 7. 1946 ve školní budově místní školy. Zahájil ji předseda Josef Aubrecht. Po složení slibu nových členů nastala volba vedení MNV. Novým předsedou se stal František Šůcha a prvním náměstkem Jaroslav Aubrecht. Následně byli jmenováni zástupci stran do Národní rady: za KSČ Josef Aubrecht, Josef Budek, za stranu lidovou Jaroslav Aubrecht, za stranu sociálně demokratickou František Šůcha, Josef Čada, za stranu národně sociální Josef Bejček. Komunisté nebyli spokojeni s průběhem volby. V červenci byla zvolena komise finanční, školská a osvětová, pokladník Josef Kumbera a účetní Jaroslav Aubrecht. Na schůzi MNV dne 1. 2. 1947 byl projednáván přípis ONV ohledně námitek KSČ kvůli volbě náměstka. Josef Aubrecht a Jaroslav Aubrecht obdrželi stejný počet hlasů. Nakonec byl losem vybrán za náměstka Jaroslav Aubrecht. V roce 1947 byla zvolena mimořádně vyživovací komise. Na schůzi MNV dne 17. 7. 1948 byla schválena rezignace předsedy MNV Františka Šůchy. Své rozhodnutí zdůvodnil zánikem sociální demokracie, nemínil vstupovat do jiné strany a působit ve svém věku ve funkcích. Josef Aubrecht přednesl zprávu o usnesení akčního výboru, který doporučil zvolit předsedou MNV Josefa Budka. Ten byl jednomyslně zvolen. Proběhly ještě další změny v členství MNV. Václav Král a J. Hoblík

zůstali nadále členy MNV jako členové KSČ, přijata byla rezignace Josefa Čady a Josefa Vopaty, kteří nevstoupili do žádné státem uznané politické strany. Dle kroniky nastaly po únorových událostech změny v plénu MNV: rolníka Vladimíra Holuba nahradil rolník Václav Grüner, za rolníka Václava Aubrechta byl povolán zástupce Josef Kouřím. V prosinci byla 1948 zvolena letopisecká komise. V roce 1948 působily při MNV komise pro druhou pozemkovou reformu, letopisecká komise a mimořádná vyživovací komise.

V roce 1949 pracovala ovocnářsko-zahradnická komise. V roce 1950 byla rozšířena působnost MNV, což vedlo ke zvýšení počtu členů z 18 členů na 24 a rady MNV na 7 členů. Jmenování členů bylo provedeno dne 16. 5. 1950 prostřednictvím ONV na návrh místního akčního výboru NF. Předsedou byl zvolen dosavadní předseda Josef Budek a místopředsedou František Benetka. Následovalo jmenování členů rady MNV a přidělení referátů. Josef Budek obdržel referát pro všeobecné vnitřní věci, František Benetka referát zemědělství, Josef Aubrecht finanční referát, Rudolf Štych referát školství a osvěty, Bohuslav Vyhlička referát práce a sociální péče, Jaroslav Sochor technický referát a Miloslav Hejl referát výživy a zásobování. Pro zvládnutí všech úkolů byly vytvořeny komise, které se skládaly ze členů MNV a z řad občanů. Jednalo se o komise bytovou, stavební, sociální, zemědělskou, vyživovací, žňovou, pro pracovní kádry, hřbitovní, bezpečnostní a požární, osvětovou, volební, letopiseckou, rolnickou, zdravotní, ovocnářskou a knihovni.

Na veřejné plenární schůzi dne 10. 11. 1951 bylo projednáno odvolání Josefa Budka z funkce předsedy MNV a jeho pověření vedením referátu vnitřního obchodu a výživy a odvolání Miloslava Hejla z funkce referenta vnitřního obchodu a výživy a jeho jmenováním předsedou MNV v Oseku. Na schůzi MNV dne 5. 4. 1952 byl tajemníkem schválen Miloslav Sýkora.

V roce 1952 pracovaly komise školská, finanční, zdravotní a sociální, technická, vyživovací, zemědělská, stálá kontrolní zemědělská, školství, osvěty a tělovýchovy, komise hospodářská a finanční, stálá finanční kontrolní, bytová, stavební, ovocnářská, osvětová a hřbitovní. V roce 1952 byl ustanoven Výbor žen, který měl 12 členů. První předsedkyní výboru žen byla zvolena na veřejné schůzi L. Košarová.

Dne 16. 5. 1954 se konaly volby do MNV, ONV a KNV. Obec byla rozdělena na 9 obvodů a každý obvod volil svého kandidáta. Při ustavující schůzi MNV dne 26. 5. byl zvolen předsedou dosavadní předseda Miloslav Hejl a tajemníkem dosavadní tajemník Miloslav Sýkora. Radu MNV tvořili tři členové: předseda, tajemník a František Smitka. Poté proběhla volba předsedů stálých komisí, a to zemědělské, školské, finanční a pro výstavbu. V roce 1955 existovaly při MNV dále komise osvětová, bytová, letopisecká a ovocnářská.

Ustavující schůze MNV proběhla dne 28. 5. 1957 v hostinci u Bohuslavů. Nejprve byli

zvolení členové, ze kterých vzešlo vedení MNV. Předsedou se stal František Černý, tajemníkem Jan Monhart. Při MNV pracovaly komise zemědělská, školská, finanční, pro výstavbu, pro místní hospodářství, osvětová, také ovocnářská a letopisecká. Bylo rozhodnuto, že bytové otázky bude řešit rada MNV. Na schůzi rady MNV dne 2. 7. 1957 bylo rozhodnuto o konání schůzí rady pravidelně každý čtvrtek. Zasedání MNV se mělo dle vypracovaného plánu střídavě konat ve třech hostincích, a to v hostinci u Bohuslavů, Lidovém domě a pohostinství u Linků. Předseda MNV Černý úřadoval ve večerních hodinách pro občany v pondělí-středu a v pátek od 20 do 22 hodin, ve čtvrtek mezi 19 – 20 hod. Na schůzi rady MNV dne 1. 8. 1957 bylo konstatováno, že občané neplní své povinnosti a nenastupují žňové hlídky. Byla tedy ustavena trestní komise. Na schůzi rady dne 17. 4. 1958 byla jmenována bezpečnostní komise. Dále fungovala protipožární komise. Na schůzi rady dne 7. 8. 1958 se hovořilo o zvolení nového předsedy MNV, neboť předseda Černý rezignoval. Novým předsedou MNV se stal Jaroslav Kosnar. Začátkem roku 1959 působila zvelebovací komise.

Ustavující zasedání nového MNV proběhlo dne 24. 6. 1960 v Lidovém domě. Předsedou byl zvolen Jaroslav Kosnar, náměstkem Ladislav Fuchs a tajemníkem Karel Hauser. Dále byla zvolena rada. Zvoleni byli členové komisi školské a kulturní, zemědělské, finanční a plánovací, komise pro výstavbu, pro místní hospodářství, ovocnářské a bytové. V prosinci 1960 rozhodnuto o řádném ustavení stravovací komise.

Dne 11. 2. 1962 byl zvolen po odchodu dřívějšího tajemníka Karla Hausera, jenž odešel ze zdravotních důvodů, tajemníkem a členem MNV František Cajthaml. Mezi stálé komise patřily komise pro místní hospodářství, komise pro výstavbu, školská a kulturní, finanční a plánovací, zemědělská a komise pro ochranu veřejného pořádku. Od roku 1959 působily při MNV drobné provozovny, k 31. 12. 1962 jich zde působilo 9.

Ustavující zasedání MNV proběhlo dne 8. 7. 1964 v Jednotě Lidový dům. V čele nového MNV stál jako předseda Jan Košar, tajemník František Cajthaml a náměstek předsedy Gustav Vitouš. Při MNV pracovaly komise pro výstavbu, školská a kulturní, letopisecká, bytová, komise pro veřejný pořádek, finanční a plánovací, sociální a zdravotní a zemědělská. Na schůzi rady dne 24. 3. 1966 bylo odsouhlaseno, aby Miloslav Hejl vykonával funkci tajemníka po dobu než bude zvolen stálý tajemník. Na společné schůzi rady s občany dne 21. 7. 1966 v kanceláři MNV se jednalo o ustavení Sboru pro občanské záležitosti (SPOZ). Vznik SPOZ komplikovalo jednání, kdy dlouho nikdo nechtěl vykonávat funkci předsedy. Nakonec se prvním předsedou stal Ladislav Fuks. Náplní SPOZ bylo vítání občánků, posílání kondolencí nebo blahopřání k sňatku.

Na schůzi plenárního zasedání dne 20. 2. 1970 se jednalo o opatřeních souvisejících s prodloužením volebního období národních výborů podle ústavního zákona č. 117/1969 Sb. V MNV Osek bylo nutno doplnit poslance za zemřelého Koldínského a Cajthamla, který odešel do důchodu.

Novými poslanci se stali Jiří Plíml a Josef Kumbera. Dne 21. 12. 1971 proběhla ustavující schůze MNV. Předsedou se stal Jan Košář, místopředsedou Gustav Vitouš a tajemníkem Václav Bláha. Předchozí tajemník Hejl měl setrvat ve funkci do 31. 12. 1971. Poté došlo ke zvolení členů komisí. Od září 1972 dlouhodobě nemocného tajemníka Václava Bláhu zastupoval místopředseda Vitouš Gustav. Plenární zasedání ze dne 6. 2. 1973 rozhodlo, že ve funkci tajemníka bude působit dosavadní místopředseda Gustav Vitouš. Na plenární schůzi MNV dne 18. 9. 1974 byl určen novým tajemníkem Jaroslav Sochor a místopředsedou Milouš Brada. U MNV působily komise zemědělská, stavební, pro veřejný pořádek, finanční, školská a kulturní a sociálně zdravotní a SPOZ.

Složení slibu poslanců nového MNV proběhlo na veřejném plenárním zasedání MNV v Oseku dne 18. 11. 1976. Jednomyslně byl zvolen předsedou Ladislav Fuchs, místopředsedou Milouš Brada a tajemníkem Jaroslav Sochor. Poté byla zvolena rada a komise: komise pro ochranu veřejného pořádku, finanční, výstavby, sociální a zdravotní, školská a kulturní a pro tělovýchovu a mládež, pro obchod a služby, zemědělská a SPOZ. V rámci MNV také působila branná komise. Mimo stálých komisí vznikaly i dočasné, např. v roce 1977 a 1978 pracovala inventarizační komise, v březnu 1982 stravovací komise.

Na veřejném plenárním zasedání dne 18. 12. 1979 se projednávaly organizační záležitosti sloučení obcí Osek a Vitinka, ke kterému mělo úředně dojít dne 1. 1. 1980. Rozhodnutí MNV Osek a MNV Vitinka o sloučení obcí zde bylo schváleno. Obec Vitinka tak nesla název Osek, část Vitinka. Poslanci MNV ve Vitince, kteří byli zvoleni v listopadu 1976, byli začleněni do orgánů MNV v Oseku. Rovněž se měl ve Vitince ustavit občanský výbor, jehož členy měli být poslanci MNV a zvolení občané. Tento výbor měl za úkol organizovat práci občanů na plnění úkolů MNV a usnadňovat jejich styk s MNV v Oseku.

Na veřejném plenárním zasedání 17. 2. 1981 bylo usneseno vytvoření dvou volebních obvodů. Celkem se měl MNV skládat z 35 poslanců, z toho 29 pro Osek a 6 pro Vitinku. V únoru 1981 jmenovala rada MNV členy komise pro pozemkové úpravy.

První plenární zasedání MNV se konalo dne 23. 6. 1981. Předsedou se stal Ladislav Fuchs, tajemníkem Jaroslav Sochor a místopředsedou Milouš Brada. První schůze rady proběhla dne 2. 7. 1981. Při MNV působily komise finanční a plánovací, výstavby, sociální a zdravotní, ochrany veřejného pořádku, pro obchod a služby, kulturní a školská, zemědělská, branná, povodňová, stravovací a SPOZ. V 80. letech také působily komise rozmisťovací a pro ukrytí obyvatelstva. Rada MNV v Oseku dne 15. 11. 1984 jednala o problémech souvisejících s odchodem stávajícího tajemníka Jaroslava Sochora do důchodu, neboť již tak jeden člen MNV chyběl. Bylo rozhodnuto o doplňovacích volbách poslance Jiřího Vraného na den 5. 1. 1985.

Ustavující plenární zasedání MNV Osek proběhlo 19. 6. 1986. Zvolen předsedou MNV byl

Jaroslav Sochor, místopředsedou Veselý a tajemníkem Jiří Vraný. Při MNV pracovaly komise finanční a plánovací, školská a kulturní, komise pro ochranu veřejného pořádku, sociální a zdravotní, pro obchod a služby, pro výstavbu, branná, stravovací, povodňová, zemědělská, komise pro ochranu a tvorbu životního prostředí. Dále zde působil SPOZ a OV Vitinka. Dne 5. 11. 1987 byla jmenována inventarizační a likvidační komise.

Dle zápisů ze schůzí řídil Jaroslav Sochor radu MNV jako předseda naposledy dne 28. 1. 1988. Rada zde vydala stanovisko k zajištění předsedy MNV, přičemž na 1. místě odsouhlasila ing. Veselého a na 2. místě ing. Dobiáše. Rada MNV dne 29. 3. 1990 obdržela rezignaci a žádosti o uvolnění některých poslanců, což bylo projednáno na mimořádném plenárním zasedání dne 9. 4. 1990. Rezignaci podalo 6 členů, mezi nimi i tajemník Jiří Vraný, který odešel pracovat do své původní organizace Obuv Plzeň. Všichni tito poslanci byli členové rady a 4 z nich předsedali komisím MNV. Situace na MNV byla vážná, neboť zde chyběl více jak 2 roky předseda. Z původních 11 členů rady zůstali po rezignaci 3, jeden byl doplněn nově, ostatní jen částečně přislíbili účast v radě. Plenární zasedání dne 20. 4. 1990 schválilo doplnění rady o poslance Jaroslavu Výbornou, Vlastimila Borečka, Janu Nobilisovou, Bohumila Vokurku, Františka Pokštefla, Jana Kozla a Miloslava Vopata. Ke dni 15. 6. 1990 skončil ve funkci místopředsedy MNV ing. Jiří Veselý. Ještě na plenárním zasedání dne 12. 7. 1990 se jednalo o rozhodnutí rady o obsazení funkce předsedy a tajemníka MNV. Na místo předsedy byl navržen ing. Veselý a na funkci tajemníka ing. Jan Kozel.

Svobodné volby se uskutečnily dne 24. 11. 1990. Podle zákona o obcích (obecním zřízení) č. 367/1990 Sb. byl ke dni 24. 11. 1990 zrušen MNV Osek a správy obce se ujal Obecní úřad Osek.

MNV obdržel za svou činnost řadu ocenění a čestných uznání. Např. Čestné uznání za vzornou práci, I. místo v soutěži „O vzornou obec“ v roce 1961 nebo Čestné uznání III. stupně za dosažení nejlepších výkonů v soutěži národních výborů za rok 1980 atd.

Předsedové MNV Osek

Předseda	Od	Do
František Aubrecht	1945	1945
Karel Benetka, místopředseda	1945	1945
Josef Aubrecht	1945	1946
František Šůcha	1946	1948
Josef Budek	1948	1951
Miloslav Hejl	1952	1957
František Černý	1957	1958
Jaroslav Kosnar	1958	1964
Jan Košar	1964	1976
Ladislav Fuchs	1976	1986
Jaroslav Sochor	1986	1988
Jiří Veselý, místopředseda	1988	1990

II. Vývoj a dějiny fondu

Původcem fondu je Místní národní výbor Osek, který vyvíjel svou činnost v letech 1945 – 1990.

V začátcích svého úřadování sídlil MNV v kanceláři bývalého Obecního úřadu, kde se scházela rada. V roce 1945 se členské schůze střídavě konaly v hostincích, v roce 1946 se odehrávaly ve školní budově. Zde se schůze pořádaly i v roce 1949, neboť úřadovna MNV byla příliš malá. Z tohoto důvodu usiloval MNV o přestavbu. V roce 1949 ale ONV v Rokycanech zamítl žádost MNV, protože přestavba nebyla zařazena do pětiletého plánu včas. Otevření nové víceúčelové budovy MNV proběhlo dne 14. 12. 1984.

O způsobu vedení původního registraturního systému u původce nejsou žádné zprávy. Dohlídku na vedení spisové manipulace prováděl odbor pro vnitřní věci ONV Rokycany prostřednictvím svých pracovníků. Těchto kontrol se účastnil vždy také zástupce MNV. Písemnosti MNV byly opatřeny razítkem, zaevidovány v podacím deníku pod čísla jednacími a ukládány v šanonech. Výmazy písemností byly prováděny vesměs správně. Např. dohlídkou provedenou 23. 4. 1974 bylo ale shledáno, že výmazy nejsou prováděny od roku 1971. I přes doplnění pracovníků se nepodařilo z časových důvodů tyto výmazy provést. Tento fakt i chybějící výmazy v roce 1975 a 1976 byly zjištěny při prověře dne 9. 2. 1976. Do roku 1974 byly písemnosti MNV ukládány chronologicky, od roku 1975 pak podle komisí MNV, podle povahy spisu nebo podle místní

potřeby. Písemnosti byly ukládány v šanonech ve skříni MNV. Starší písemnosti byly uloženy ve spisovně.

Písemnosti MNV Osek se do archivu dostaly v rozmezí let 1952 – 2006. Dne 25. 10. 1952 proběhla archivní inspekce ONV u MNV Osek. Předmětem inspekce byly písemnosti OÚ i MNV. Kromě písemností čistě z činnosti OÚ byl vyskartován jednací protokol z let 1940 – 1945, 2 knihy seznamů poukazů na odběr obuvi a textilu z let 1941 – 1947, 1 balík evidenčních listů pro samozásobitele z let 1946 – 1947, 1 balík lístků pro zvláštní povolení z roku 1945, 5 balíků lístků pro domácnost z roku 1945, 1 balík žádanek o obuv a textil z roku 1947, 24 balíků starých odběrních lístků a ústřižků z let 1949 – 1951, 1 balík starých závodových listů zemědělských z roku 1948, 1 balík tiskopisů JSČZ z roku 1950, dále 1 balík starých tiskopisů a oběžníků z let 1941 – 1945, 19 bloků starých odběrních formulářů z let 1941 – 1947, 1 balík starých tiskopisů a oběžníků z let 1946 – 1947 a 1 balík různých tiskopisů a oběžníků z roku 1949.

Ve dnech 12. 1. a 1. 3. 1956 proběhly na MNV Osek prohlídky spisovny. Předmětem odborné archivní prohlídky byly spisy OÚ a MNV z let 1920 – 1955. Spolu s prohlídkou byla provedena skartace. Ke skartaci byl určen 1 svazek smluv o umístění veřejného pleménika 1936 – 1945, 1 balík honebních záležitostí 1938 – 1946, 1 svazek domovských věcí 1940 – 1946 a 1 svazek povolení k pořádání hudebních produkcí apod. z let 1946 – 1947. Do archivu bylo převzato kromě písemností čistě z činnosti OÚ dále 18 spisů, 4 plány z let (1940) 1946 – 1948, např. spis mravně narušené mládeže z roku 1946 nebo 3 spisy o rozluce manželství z let 1946 – 1947, a dále 2 brožury pokynů obvodním volebním komisím z roku 1948, jež neměly archivní hodnotu.

Dne 22. 4. 1960 byl sepsán na MNV v Oseku protokol za účelem kontroly spisové manipulace a skartace písemného materiálu. K vyřízení a skartaci byly předloženy knihy z let 1916 – 1953, spisy předloženy nebyly, neboť dřívější funkcionáři rady MNV je vyřídili a odvezli do sběru bez odborného posouzení. Do archivu byly převzaty kromě záležitostí čistě z činnosti OÚ zejména knihy, a to 9 knih z let (1921) 1945 – 1954 (z toho 3 knihy ČSM), 1 svazek seznamů osob odvodem povinných 1910 – 1947 a 6 nástěnných plakátů z roku 1947 o založení JZD.

Dne 14. 4. 1970 byla provedena u MNV Osek skartace a převzetí písemností OÚ a MNV okresním archivem. Byly převzaty písemnosti v dřívějších skartacích nepřevzaté a písemnosti uložené v jedné skříni MNV. Celkem se jednalo o 50 knih, zejména účetních z let (1941) 1945 – 1962, dále 1 balík došlé korespondence z let 1957 – 1960, 1 balík rozpočtů z let 1952 – 1958, 1 balík došlé pošty z roku 1960, 1 balík došlé pošty z let 1952 – 1957, 1 svazek přiznání k zemědělské dani z roku 1961, 1 svazek daní z příjmů obyvatelstva z let 1954 – 1961, 1 svazek domovní daně z roku 1953, 1 balík varií. Skartovány byly historicky bezcenné písemnosti, tj. 14 balíků a 3 balíčky účetních dokladů a stvrzenek z let 1954 – 1965.

Další skartace a převzetí písemností na MNV proběhlo dne 12. 5. 1976. Bylo převzato 15 účetních knih z let 1960 – 1969, 1 podací deník z let 1961 – 1967, 6 knih materiálových zásob z let 1964 – 1968 a stavební deník z roku 1964. Dále 1 šanon a 1 fascikl schůzí rady z let 1957 – 1971, 1 fascikl zápisů z plenárních zasedání z let 1958 – 1970, 3 šanony korespondence z let 1964 – 1969, písemnosti DP Osek z let 1959 – 1964 a výkaz pracovníků na nepravdělnou výpomoc z let 1962 – 1964. Do sběru bylo navrženo 8 balíků z let 1966 – 1969, např. stvrzenky mateřské školy, účetní doklady, denní záznamy o výkonu vozidla.

Dne 30. 7. 1986 byla MNV Osek provedena skartace volebních písemností z let 1981 a 1986. Kvůli stěhování MNV do nové budovy nebyly připraveny písemnosti ke skartaci a odvozu. Bylo rozhodnuto, že volební písemnosti z roku 1981 budou předány archivu dodatečně, volební písemnosti z roku 1986 byly ponechány na místě pro další potřeby MNV do roku 1991. Rovněž bylo dohodnuto pozdější provedení skartace.

Dne 13. 5. 1998 provedli odborní pracovníci archivu skartaci písemností v Obecním úřadě Osek. Jednalo se pouze o písemnosti bývalého MNV do roku 1990. Do archivu bylo převzato 8 knih z let 1951 – 1989, např. zápisy ze schůzí rady MNV, porady MV NF, kniha správních rozhodnutí, dále 1 sešit evidence připomínek poslanců z let 1978 – 1983, ze spisového materiálu 5 balíků z let 1976 – 1990, 12 svazků z let 1953 – 1990, 1 fascikl evidence usnesení z let 1977 – 1988, 11 šanonů z let 1975 – 1990, 29 kusů čestných uznání v rámech, 2 kusy litinových plaket z roku 1981, 1 tuba plakátů z roku 1965 a 8 tub plakátů a čestných uznání. Do sběru byly navrženy bezcenné písemnosti, tj. 1 balík záznamů o provozu motorových vozidel DP z let 1987 – 1989, 1 balík záznamů DP o provozu multikáry z let 1979 – 1980.

Dne 3. 11. 2006 byly dle předávacího protokolu z Obecního úřadu Osek do archivu převzaty k trvalému uložení tři knihy z let 1960 – 1990 (1996). Jednalo se o zápisy z plenárního zasedání MNV (dále OZ Osek) a zápisy ze schůzí sociální a zdravotní a školské a kulturní komise. Ke skartaci byly určeny 2 knihy došlých faktur z let 1966 – 1981.

Fond není bohužel úplný. Zápisy ze schůzí pléna jsou zachovány z let 1957 – 1990, z toho do roku 1970 neúplně, zápisy ze schůzí rady jsou pouze z let 1952 – 1990. Rovněž zápisy ze schůzí komisí nejsou kompletní. Jsou dochovány pouze zápisy některých komisí, a to jen určité časové úseky. Např. zápisy schůzí KOVP jsou jen z let 1959 – 1981, zápisy ze schůzí školské a kulturní komise pouze z let 1960 – 1989 atd. Souvisle zachována není ani řada účetních knih. Dochované jsou hlavní knihy z let 1945 – 1949 a 1951 – 1952, dále neúplná řada knih příjmů z let 1954 – 1969 a neúplná řada knih výdajů z let 1954 – 1969. Ve fondu jsou ponechány pokladní deníky z let 1946 – 1955, 1956, 1964 a 1965, a to z důvodu nedochování knihy příjmů, knihy výdajů nebo případně obojího. Spisový materiál není také kompletní. Ve fondu se tak nachází např. písemnosti k volbám

jen z let 1971, 1976, 1981, doplňovacím 1985 a k roku 1986.

III. Archivní charakteristika fondu

V roce 1992 fond uspořádala a vypracovala k němu inventární seznam z let 1952 – 1989 Květa Matějovcová. Tento inventární seznam byl používán jako interní pracovní pomůcka. Písemnosti se do archivu postupně přebíraly v několika skartačních řízeních. Před započítáním pořádacích prací fond obsahoval 128 knih úředních, 3 podací deníky, 2 kroniky, 23 kartonů, 14 balíků, 1 krabici, 29 čestných uznání a 10 plakátů. Knihy i spisový materiál byly uloženy na regálech o celkovém rozsahu 6, 01 bm.

V roce 2006 byl fond uspořádán podle návrhu metodického návodu pro pořádání archivních fondů místních národních výborů vydaného AS MV ČR v roce 2001. Tento metodický návrh doporučený AS byl použit vzhledem k tomu, že původce nedodržoval registrurní normy. Fond zpracovala v roce 2006 Mgr. Markéta Švecová. Inventarizace byla provedena v dubnu-září 2006. Písemnosti byly rozděleny na knihy, spisový materiál a ostatní materiál.

Knihy byly rozděleny na knihy správní, evidenční, pamětní a účetní, v rámci těchto skupin pak chronologicky. Spisový materiál byl rozdělen podle metodického návrhu.

Celkem se nachází 15 knih z činnosti MNV ve fondu Archiv obce Osek, zpracovaného v pomůcce z roku 1970. Kromě knih je součástí fondu AO Osek též seznam odvodem povinných z let 1913 – 1951. U tohoto seznamu a u několika knih je zde zpřesněna datace oproti inventáři AO Osek. Kniha zápisů z plenárního zasedání MNV, později OÚ z let 1986 – 1996 se nachází ve fondu Obecní úřad Osek (EL NAD 1295).

Při pořádání bylo z fondu vyskartováno celkem 2,01 bm písemností z let 1950 – 1990. Jejich seznam je uveden ve skartačním protokolu čj. SOAP/070-0095/2007. Do OÚ Osek byl vyčleněn materiál z let 1990 – 1992 v rozsahu 0,03 bm písemností, což je rovněž uvedeno v protokolu o vnitřním přesunu. Po zpracování fond obsahuje 75 knih úředních, 3 podací deníky, 13 kartonů a 57 jednotlivin. Nynější rozsah fondu je 2, 51 bm.

Kategorizace jednotlivých písemností fondu je uváděna na základě zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Záписы ze schůzí pléna a rady a kroniky byly zahrnuty do I. kategorie, ostatní písemnosti patří do II. kategorie. Písemnosti fondu jsou vedeny v českém jazyce. Fyzický stav fondu je dobrý. Fond je uložen ve Státním okresním archivu v Rokycanech.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Pro badatele jsou cenným zdrojem informací zápisy plenárních zasedání a zápisy ze schůzí rady MNV. Další zajímavosti mohou poskytnout kroniky obce Osek z let 1938 – 1948, 1948 – 1955 a kronika mapující rok 1962. Ze spisového materiálu může badatele zaujmout materiál např. ke sjezdu rodáků obce Osek v roce 1980. Součástí fondu jsou též čestná uznání udělená MNV a různé plakáty (ručně malované) zvoucí na akce v obci.

V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky

Fond MNV Osek uspořádala, inventární seznam sestavila a úvod zpracovala Mgr. Markéta Švecová ve Státním okresním archivu v Rokycanech v dubnu-září 2006.

Rokycany 5. 3. 2007

Mgr. Markéta Švecová

PŘÍLOHY

Seznam použitých pramenů a literatury

Čechová, Gabriela, Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích v letech 1945 – 1960, Archivní časopis 3, 1962, s. 129 – 147.

Návrh metodického návodu pro pořádání a inventarizaci archivních fondů místních národních výborů vydaný Archivní správou MV ČR.

Štroblík, Vladimír, Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945 – 1960), Archivní časopis 2, 2001, s. 73 – 90.

Metodické návody a instrukce pro zpracování archivního materiálu, Sborník archivních prací X, 1960, č. 2, s. 215 – 310.

Kronika obce Osek I. 1922 – 1938, f. Archiv obce Osek

Seznam použitých zkratk

akce „Z“	akce zdarma
AO	archiv obce
AP	archivní pomůcka
AS MV ČR	Archivní správa Ministerstva vnitra České republiky
CO	civilní obrana
DP	dopravní podnik
ČNR	Česká národní rada
ČSČK	Československý červený kříž
ČSM	Československý svaz mládeže
ČSSR	Československá socialistická republika
ČSŽ	Český svaz žen
evid. jedn.	evidenční jednotka
CHPV	chráněný přírodní výtvor
inv. č.	inventární číslo
JSČZ	Jednotný svaz českých zemědělců
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
KNV	krajský národní výbor
KOVP	komise pro ochranu veřejného pořádku
KSČ	Komunistická strana Československa
LSD	lidové spotřební družstvo
MH	místní hospodářství
MŠ	mateřská škola
MNV	místní národní výbor
MV	místní výbor
NAD	národní archivní dědictví
NF	Národní fronta
NV	národní výbor
ObvNV	obvodní národní výbor
ONV	okresní národní výbor
OÚ	obecní úřad
OV	občanský výbor
OVS	okresní vojenská správa
OZ	obecní zastupitelstvo
SPOZ	Sbor pro občanské záležitosti
SSM	Socialistický svaz mládeže
ŠJ	školní jídelna
TJ	tělovýchovná jednota
ŽNO	židovská náboženská obec

INVENTÁRNÍ SEZNAM

A. KNIHY ÚŘEDNÍ**KNIHY SPRÁVNÍ**

Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1933 – 1944 Tamtéž: Zápisy ze schůzí MNV 1946 – 1954 (viz AO Osek, inv. č. 1)		1933 – 1954	
Pozvání na schůze obecní rady 1931 – 1943 Tamtéž: Pozvání na schůze pléna MNV 1945 – 1954 (viz AO Osek, inv. č. 2)		1931 – 1954	
1	Zápisy z plenárních zasedání	1970 – 1981	K 1
2	Zápisy z plenárních zasedání	1981 – 1986	K 2
	Zápisy z plenárních zasedání 1986 – 1990 Tamtéž: Veřejné zasedání OZ 1990 – 1996 (viz OÚ Osek, bez inv. č.)	1986 – 1996	
3	Zápisy ze schůzí rady	1952 – 1956	K 3
4	Zápisy ze schůzí rady	1972 – 1976	K 4
5	Zápisy ze schůzí rady	1976 – 1978	K 5
6	Zápisy ze schůzí rady	1978 – 1981	K 6
7	Zápisy ze schůzí rady	1981 – 1983	K 7
8	Zápisy ze schůzí rady	1983 – 1986	K 8
9	Zápisy ze schůzí rady	1986 – 1988	K 9
10	Zápisy ze schůzí rady	1988 – 1990	K 10
11	Zápisy ze schůzí rolnické komise	1946	K 11
12	Zápisy ze schůzí KOVP (do 1962 název bezpečnostní)	1959 – 1970	K 12
13	Zápisy ze schůzí KOVP	1971 – 1975	K 13
14	Zápisy ze schůzí KOVP	1976 – 1981	K 14
15	Zápisy ze schůzí sociální a zdravotní komise	1960 – 1977	K 15
16	Zápisy ze schůzí školské a kulturní komise	1960 – 1975	K 16
17	Zápisy ze schůzí školské a kulturní komise	1976 – 1981	K 17
18	Zápisy ze schůzí školské a kulturní komise	1981 – 1989	K 18
19	Zápisy ze schůzí letopisecké komise	1959 – 1972	K 19
20	Zápisy ze schůzí požární komise	1960 – 1961	K 20

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
	Zápisy ze schůzí finanční komise 1936 - 1945 Tamtéž: Zápisy ze schůzí finanční komise NV 1945 – 1951 (viz AO Osek, inv. č. 5)	1936 – 1951	
21	Zápisy ze schůzí kontrolní a finanční komise	1953 – 1972	K 21
22	Zápisy ze schůzí finanční a plánovací komise	1972 – 1980	K 22
23	Zápisy ze schůzí bytové komise	1960 – 1966	K 23
24	Zápisy ze schůzí Výboru žen (část tužkou)	1953 – 1965	K 24
KNIHY EVIDENČNÍ			
	Matrika příslušníků obce (viz AO Osek, inv. č. 6)	1928 – 1946	
	Kniha cizích příslušníků (viz AO Osek, inv. č. 7)	1884 – 1948	
	Seznam cizích příslušníků přijatých do svazku obce (viz AO Osek, inv. č. 8)	1902 – 1947	
	Kniha dočasně přihlášených osob v obci (viz AO Osek, inv. č. 9)	1904 – 1948	
	Seznam příslušníků Oseka přijatých do cizích obcí (viz AO Osek, inv. č. 10)	1901 – 1947	
	Kniha vydaných domovských listů (viz AO Osek, inv. č. 11)	1925 – 1948	
	Seznam osob bez vyznání (viz AO Osek, inv. č. 13)	1921 – 1949	
	Evidenční kniha trestní pro Osek a Vitinku (viz AO Osek, inv. č. 15)	1884 – 1947	
	Ohlašovací kniha o pohybu mužstva v záloze (viz AO Osek, inv. č. 19)	1924 – 1949	
25	Abecední seznam obyvatel Oseka	1951 – 1952	K 25
26	Inventární kniha MNV Osek	1955 – 1959	K 26
27	Inventární kniha Vitinka	1978 – 1990	K 27
28	Kniha závazků MNV	1972 – 1975	K 28
29	Kniha správních rozhodnutí MNV	1979 – 1989	K 29
30	Kniha kulturních akcí MNV	1978 – 1979	K 30
31	Deník pro evidování kulturně výchovné činnosti v obci	1974 – 1975	K 31
32	Deník pro evidování kulturně výchovné činnosti v obci	1976	K 32

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
33	Deník pro evidování kulturně výchovné činnosti v obci	1977	K 33
34	Deník pro evidování kulturně výchovné činnosti v obci	1980	K 34
35	Deník adaptace budovy MNV a zvelebení obce	1976 – 1977	K 35
KNIHY PAMĚTNÍ			
36	Kronika Oseka 2. díl	(1938) 1945 – 1948	K 36
37	Kronika Oseka 3. díl	1948 – 1955	K 37
38	Kronika Oseka	1962	K 38
KNIHY ÚČETNÍ			
39	Hlavní kniha (1.1. -31.12)	1945	K 39
40	Hlavní kniha	1946	K 40
41	Hlavní kniha	1947	K 41
42	Hlavní kniha	1948	K 42
43	Hlavní kniha	1949	K 43
44	Hlavní kniha	1951	K 44
45	Hlavní kniha	1952	K 45
46	Kniha příjmů	1954	K 46
47	Kniha příjmů	1955	K 47
48	Kniha příjmů	1957	K 48
49	Kniha příjmů	1958 – 1959	K 49
50	Kniha příjmů	1960	K 50
51	Kniha příjmů	1961 – 1962	K 51
52	Kniha příjmů	1963 – 1965	K 52
53	Kniha příjmů	1966	K 53
54	Kniha příjmů	1967	K 54
55	Kniha příjmů	1968	K 55
56	Kniha příjmů	1969	K 56
57	Kniha výdajů	1954	K 57
58	Kniha výdajů	1955	K 58
59	Kniha výdajů	1956	K 59

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
60	Kniha výdajů	1957	K 60
61	Kniha výdajů	1958	K 61
62	Kniha výdajů	1959	K 62
63	Kniha výdajů	1960	K 63
64	Kniha výdajů	1961	K 64
65	Kniha výdajů	1962	K 65
66	Kniha výdajů	1965	K 66
67	Kniha výdajů	1966	K 67
68	Kniha výdajů	1967	K 68
69	Kniha výdajů	1968	K 69
70	Kniha výdajů	1969	K 70
	Pokladní deník (viz AO Osek, inv. č. 46)	1942 – 1949	
71	Pokladní deník	1946 – 1956	K 71
72	Pokladní deník	1956	K 72
73	Pokladní deník	1963 – 1964	K 73
74	Pokladní deník	1965	K 74
75	Peněžní deník provozoven MNV Osek	1960 – 1965	K 75
	Likvidační strážka (viz AO Osek, inv. č. 49)	1941 – 1950	

B. SPISOVÝ MATERIÁL

REGISTRATURNÍ POMŮCKY

	Podací deník (viz AO Osek, inv. č. 57)	1925 – 1949	
76	Podací deník	1956 – 1957	N 1
77	Podací deník	1961 – 1967	R 1
78	Podací deník	1967 – 1974	R 2
79	Podací deník	1974 – 1977	R 3

SPISY**Zápis z schůzí**

80	Zápis z plenárních zasedání (část tužkou)	1957 – 1980	N 1
80	Zápis z plenárních zasedání	1981 – 1990	N 2
81	Zápis z schůzí rady (část tužkou)	1957 – 1990	N 3
82	Zápis z schůzí školské a kulturní komise	1974 – 1975	N 3
83	Zápis z schůze komise obchodu a služeb	1982	N 3
84	Zápis z schůze komise pro náhradu škody (kontrola daně ze mzdy Okresní finanční správou)	1985	N 3
85	Zápis z schůzí Výboru žen (část tužkou)	1954 – 1965	N 3
86	Zápis z schůzí SPOZ	1979 – 1982	N 3
87	Zápis z schůze ČSM Osek (zasláno na vědomí)	1964	N 3

Statutární záležitosti organizace, kontrola

88	Statutární záležitosti (změna obecních hranic Osek-Těškov a Osek-Přívětice a náčrt o průběhu změn)	1988	N 3
89	Volby (volební programy, volební komise, seznamy voličů, kandidáti, výsledky hlasování, 85 fotografií kandidátů na poslance z roku 1976 a 1981 a 1 snímek pionýrů)	[1964] – 1986	N 3
90	Organizace činnosti národního výboru (např. zprávy o činnosti MNV, zprávy o činnosti komisí, docházka na schůze orgánů MNV, evidence usnesení rady a pléna 1977 – 1988, evidence správních rozhodnutí MNV 1977 – 1978 a 1990, hovory s mládeží, vyhodnocení nejlepších pracovníků, rezoluce)	[1958] – 1990	N 4
90	Organizace činnosti národního výboru (závezky)	1964 – 1989	N 5
91	Funkcionáři, pracovníci MNV (např. hodnocení poslanců, provozní zaměstnanci MŠ, ŠJ, rozvázání pracovního poměru s vedoucí sběrný v Oseku Vlastou Forejtovou 1972 – 1973, zaměstnanci kina, seznamy pracovníků drobných provozoven MH při MNV)	1951 – 1990	N 6
92	Kontrolní činnost (např. kontroly prováděné u MNV, kontroly drobných provozoven při MNV, stížnosti občanů)	1955 – 1990	N 6

Vnitřní správa a ochrana veřejného pořádku

93	Číslování domů (udělení čísla popisného)	1978 – 1990	N 7
94	Spolupráce se společenskými organizacemi, organizacemi Národní fronty a spolky (spolupráce se Svazarmem, ČSM, TJ Sokol, uspořádání sjezdu rodáků v Oseku 1980 společně MNV a MV NF – pozvání, prezenční listiny, korespondence, přihlášky)	1956 – 1981	N 7
95	Veřejné sbírky (sbírka na pomoc bojujícímu lidu Vietnamu 1966)	1966	N 8
96	Bezpečnost, ochrana veřejného pořádku (např. trestní spis obžalovaného rolníka Václava Grünera 1950, přestupky, zpráva o zajištění pořádku v obci v září 1968, výkazy o přestupcích, zprávy o činnosti KOVP)	1950 – 1990	N 8
97	Požární ochrana (např. vyhodnocení akce Březen – měsíc požární ochrany 1980, protipožární prohlídky)	1964 – 1985	N 8
98	Vojenské záležitosti a civilní obrana (seznamy branců, seznam vykonavatelů OVS 1984, školení CO, škody způsobené povodněmi a vichřicí)	1950 – 1989	N 8
99	Spisová služba (např. kontroly vedení spisové manipulace)	1960 – 1989	N 8

Evidence obyvatelstva, matriční záležitosti

100	Evidence obyvatelstva a sčítání lidu (např. domovní seznam pro přihlášky a odhlášky osob bydlících v domě 1952 – 1959, žádost o udělení domovského práva, seznam matek s pěti a více dětmi 1958, sčítání obyvatelstva 1980)	1947 – 1989	N 8
101	Státní občanství (např. udělení státního občanství M. Schabowskimu 1955, zápis z jednání o odsunu osob cikánského původu z Oseka 1966, jednání se ŽNO kvůli existenci a správě židovských hřbitovů 1976, prohlášení Marie Vokáčové o pozvání rodiny Osokina z Moskvy 1984)	1945 – 1989	N 8
102	Matriční záležitosti (např. přijetí dívčího příjmení Trykarová pro Janinu Čejkovou 1959, výkazy o občanských slavnostech)	1957 – 1984	N 8

Finance a plánování

103	Evidence a správa majetku (např. majetek MNV, konfiskace, převody nemovitostí 1945 – 1987, inventarizace 1962 – 1987)	1945 – 1990	N 9
-----	---	-------------	-----

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
103	Evidence a správa majetku (např. inventarizace, převody nemovitostí 1988 – 1990)	1988 – 1990	N 10
104	Finanční hospodaření (např. rozpočty MNV, výkazy příjmů a výdajů MNV, účetní výkazy osvětových zařízení, žádosti o úvěr a dotaci, hospodářské smlouvy)	1950 – 1990	N 10
105	Plánování (plnění postupových plánů)	1982 – 1989	N 10
Územní plánování a výstavba obce			
106	Územní plánování (např. měřické práce, vyhlášení stavební uzávěry 1962)	1962 – 1988	N 11
107	Výstavba (např. veřejné stavby, akce „Z“, povolení ke stavbě mlékárny 1946 – 1947, energetické stavby, stavební povolení, seznam majitelů chat a chalup 1985)	1946 – 1990	N 11
Místní hospodářství			
108	Organizace a správa podniků MH při MNV (např. podniky MH při MNV, hospodaření drobných provozoven při MNV, Jednota LSD, sběrný, měsíční výkazy kina, projednání nájemní smlouvy na budovu kina mezi TJ Sokol a MNV 1957)	1951 – 1989	N 11
109	Živnosti, poskytování služeb občanů (např. povolení, odnětí živnostenského oprávnění)	1956 – 1990	N 11
110	Bytové hospodářství (např. přidělení bytu, výkazy o bytovém hospodářství)	1957 – 1990	N 11
Doprava			
111	Místní komunikace (např. jmenování Miloslava Čelechovského výkonem státního dozoru nad místními komunikacemi v Oseku a Vitince 1986, opravy komunikací, přeprava cestujících)	1958 – 1990	N 11
Obchod a cestovní ruch			
112	Obchod a cestovní ruch (výkaz z úseku obchodu a cestovního ruchu 1983)	1983	N 11
Pracovní síly			
113	Pracovní síly (např. nábor mládeže do zemědělství 1957 – 1960)	1957 – 1985	N 11

Zemědělství

114	Organizace zemědělských závodů
(např. záležitosti JZD, prověrky, zprávy o hospodaření JZD, osoby zaměstnané v zemědělství)	1958 – 1988	N 12
115	Zemědělská výroba
(např. soupisy hospodářského zvířectva, soupisy ovocných stromů a keřů, včelařství)	1955 – 1990	N 12
116	Zemědělská půda
(např. převody pozemků, přihlášky o přiděl půdy do vlastnictví, pozemková reforma, odvodnění pozemků JZD)	1948 – 1985	N 13
117	Povinné dodávky a výkup zemědělských produktů	1956 – 1964	N 13

Myslivost, rybářství

118	Myslivost
(např. potvrzení loveckých lístků 1971, prohlášení pozemků za nehonební 1978 – 1979)	1971 – 1979	N 13
119	Rybářství
(např. rybníky v Oseku obhospodařované st. rybářstvím v Benešově 1977)	1959 – 1985	N 13

Vodní hospodářství

120	Vodní hospodářství
(např. regulace potoka, kanalizace, přehled studní 1987) | 1959 – 1987 | N 13 |
|-----|--|-------------|------|

Ochrana životního prostředí

121	Ochrana životního prostředí
(např. kácení stromů, skládky, CHPV Vosek 1986) | 1977 – 1988 | N 13 |
|-----|--|-------------|------|

Zdravotnictví a sociální péče

122	Zdravotnictví
(přednášky ČSČK, seznamy obyvatel k očkování, ke snímkování)	1950 – 1986	N 13
123	Sociální péče
(rekreace důchodců, příspěvky, seznam invalidních důchodců v Oseku 1984, založení klubů důchodců 1985)	1960 – 1989	N 13

Školství

124	Školství
(např. prokol o převzetí školy 1990, práce komise, návrh na spojení základních devítiletých škol v Oseku a Volduchách 1964, angažovanost pedagogických pracovníků ve škole a v bydlišti 1974) | 1956 – 1990 | N 13 |
|-----|---|-------------|------|

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
---------	-------	---------------	-------------

Kultura, sport a tělovýchova

125	Kultura (např. SPOZ, poutě, knihovna, výkazy o osvětě, hlášení společenských organizací a předsedů 1970, taneční zábavy)	1961 – 1987	N 13
126	Sport a tělovýchova (např. ocenění práce E. Hoblíka za rozvoj tělovýchovy 1967, přehled vybavenosti obce tělovýchovnými zařízeními 1968, cyklistický závod trofej Favorit)	1967 – 1990	N 13
127	Ochrana přírodních a kulturních památek (např. pomník pro padlé v 1. sv. v., evidence nemovitých kulturních památek MNV Osek 1988)	1977 – 1989	N 13

C. OSTATNÍ MATERIÁL

Čestná uznání

128	Čestná uznání udělená MNV (20 ks) (18 ks uděleno MNV, 1 ks udělen komisi pro výstavbu 1979, 1 ks udělen SPOZ 1983)	[1961] – 1989	J 1 – 20
128	Jiná čestná uznání (9 ks) (např. SSM, KSC, ČSŽ)	1978 – 1984	J 21-29

Ostatní

129	Plakáty (8 ks) (ručně malované pozvánky na akce v obci)	1976 – 1980	J 30-37
130	Vyhlášky, pozvánky, letáky (20 ks)	1976 – 1984	J 38-57

Základní informace o fondu

Název:	Místní národní výbor Osek
Časový rozsah:	(1938) 1945 – 1990
Počet evidenčních jednotek:	148 (75 knih úředních, 3 registraturní pomůcky, 13 kartonů, 57 jednotlivin)
Počet inventárních jednotek:	130
Rozsah v bm:	2, 51 (knihy 1, 04, registraturní pomůcky 0,05, spisový materiál 1, 40, jednotliviny 0, 02)
Stav ke dni:	5. 3. 2007
Archivní fond zpracovala:	Mgr. Markéta Švecová
Pomůcku sestavila:	Mgr. Markéta Švecová
Počet stran:	41 (úvod 30, inventární seznam 11)
Počet exemplářů pomůcky:	5 (v SOkA Rokycany 3)
Pomůcku schválila:	Mgr. Hana Hrachová čj. SOAP/07-0106/2007, 12. 3. 2007

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012 – 2014

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Osek
Značka archivního fondu:	MNV Osek
Časový rozsah fondu:	(1938) 1945-1990
Počet evidenčních jednotek:	149 (75 úředních knih, 4 podací deníky-inv. č. 76-79, 13 kartonů, 8 plakátů – inv. č. 129, 49 ks jiné – inv. č. 128, 130)
Počet inventárních jednotek:	130
Rozsah fondu v bm:	2,80
Stav ke dni:	11. 8. 2014
Vypracoval/la:	Markéta Šinknerová